

ОСНОВНІ НАУКОВІ ПРАЦІ В. С. СТЕПАНКОВА

I. Окремі видання

1. Степанков В. С. Антифеодальна боротьба у роки визвольної війни та її вплив на формування Української держави (1648-1654) / В. С. Степанков. – Львів : Світ, 1991. – 195 с.
2. Смолій В. А., Степанков В. С. У пошуках нової концепції історії Визвольної війни українського народу XVII ст. / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Поліграф, дільниця Ін-ту історії України АН України, 1992. – 41 с.
3. Богдан Хмельницький: соціально-політичний портрет / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Либідь, 1993. – 501 с.
4. Правобережна Україна у другій половині XVII – XVIII ст.: проблема державотворення / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : – ККДЖК, 1993. – 71 с.
5. Богдан Хмельницький. Хроніка життя та діяльності / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Наук. думка, 1994. – 261 с.
6. Богдан Хмельницький: соціально-політичний портрет. – Вид. 2, доп., перероб. / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Либідь, 1995. – 622 с.
7. Українська державна ідея XVI – XVII століть: проблеми формування, еволюції, реалізації / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Видавничий дім «Альтернативи», 1997. – 367 с.
8. Українська національна революція середини XVIIст.: проблеми, пошуки, рішення / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Ін-т історії України НАН України, 1999. – 107 с.
9. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676рр): Україна крізь віки / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Видавничий дім «Альтернативи», 1999. – Т. 7. – 351 с.
10. Історія України. Давні часи та середньовіччя: пробний підручник для 7 класу / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Освіта, 2000. – 270 с.

11. Написання і захист дипломної роботи : метод. поради / В. С. Степанков. – Кам'янець-Подільський, 2002. – 39 с.
12. Богдан Хмельницький / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Альтернативи, 2003. – 400 с.
13. Магістерська робота: методичні поради / В. С. Степанков. – Кам'янець-Подільський, 2005. – 42 с.
14. Історія українського селянства / О. В. Андрощук, В. К. Баран, А. В. Блануца, В. С. Степанков [та ін.]. – К. : Наук. думка, 2006. – Т.1. – С. 173-242.
15. Історія українського козацтва: нариси у двох томах / В. А. Брехунець, Л. В. Войтович, О. Б. Головка, В. С. Степанков [та ін.]. – К. : Наук. думка, 2006. – Т.1. – С. 227-280, 343-387.
16. Академік Валерій Анрійович Смолій // Кам'янець-Подільський: “Абетка-Нова”, 2006. – 23 с.
17. Нова історія країн Азії та Африки: навч.-метод. посібник для студ. іст. ф-ту / В. С. Степанков, В. А. Дубінський, І. А. Опря. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. у-т., 2007. – 163 с.
18. Історія України: підр. для 7 класу загальноосвіт. навч. закл. / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Генеза, 2007. – 224 с.
19. Історія України: підр. для 7 класу спеціальних навч. закл. для дітей зі зниз. зором / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : «Ліга», 2008. – 301 с.
20. Розвідка і контррозвідка Богдана Великого (1648-1657 рр.) / В. С. Степанков. – Кам'янець-Подільський : Вид-во ПП «Медобори 2006», 2008. – 263 с.
21. Політична система українського суспільства у роки Національної революції XVII ст. / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2008. – 120 с.
22. Копилов Анатолій Олексійович – ректор Кам'янець-Подільського педагогічного інституту (університету). – Кам'янець-Подільський : «Аксіома», 2008. – 71 с.

23. Леонід Анатолійович Коваленко: вчений, педагог, особистість / С. А. Копилов, В. С. Степанков. – Кам'янець-Подільський : «Аксиома», 2008. – 191 с.
24. Новітня історія країн Азії та Африки : навч.-метод. посіб. для студентів іст. ф-ту / В. С. Степанков, В. А. Дубінський. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т, 2008. – 128 с.
25. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.) / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Видав. Дім «Києво-Могилянська академія», 2009. – 447 с.
26. Богдан Хмельницький. Соціально-політичний портрет / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – Вид. 3, доопр. – К. : Темпора, 2009. – 679 с.
27. Валерій Смолій: чаруючі звернення українського історика. – Кам'янець-Подільський : «Аксиома», 2009. – 31 с.
28. Історія Української революції 1648-1676 рр. та Гетьманщини (середина XVII-XVIII ст.) : біобібліографічний покажчик. – Кам'янець-Подільський : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2009. – 192 с.
29. Петро Дорошенко. Політичний портрет / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – К. : Темпора, 2011. – 631 с.
30. Утворення міжнародного статусу Української держави за Богдана Хмельницького (1648-1657 рр.) / В. Смолій, В. Степанков // Україна в Європі: контекст міжнародних відносин. – К. : Фенікс, 2011. – С. 165-182.
31. Богдан Хмельницький / В. Смолій, В. Степанков. – К. : Арій, 2013. – 656 с.
32. Петро Дорошенко / В. Смолій, В. Степанков. – К. : Арій, 2013. – 608 с.
33. Український політичний проект XVII ст.: становлення національного інституту влади // В. Смолій, В. Степанков. – К. : Інститут історії України НАН України, 2014. – 193 с.
34. Інститут влади в політичній системі України (середина – друга половина XVII ст.) / В. Смолій, В. Степанков. – К. : Наукова думка, 2014. – 244 с.

35. Історія України: підр. для 7-го класу загальноосвітніх навчальних закладів / В. Смолій, В. Степанков. - К. : Генеза, 2016. – 240 с.
36. Українська національна революція 1648-1676 рр. / В. Смолій, В. Степанков. – К. : Арій, 2016. – 480 с.

II. Статті в журналах і збірниках наукових праць

37. Соціальна політика гетманської адміністрації в роки Освободительної війни українського народу (1648-1654 гг.) и боротьба против неї крест'янства и казацкой голытьбы / В. С. Степанков // История СССР. – 1979. – № 3. – С. 71-84.
38. Особливості антифеодальної боротьби на Україні в роки Визвольної війни (1648-1654) / В. С. Степанков // Історичні дослідження. Вітчизняна історія. – К. : Наук. думка, 1989. – С. 43-51.
39. Аграрна політика Богдана Хмельницького (1648-1657) / В. С. Степанков // Феодалізм на Україні : зб. наук. пр. – К. : Наук. думка, 1990. – С. 57-65.
40. Данило Нечай / В. С. Степанков // Сполохи козацької звитяги: нариси / Ю. А. Мицик, В. С. Степанков, І. С. Стороженко. – Дніпропетровськ : Січ, 1991. – С. 149-172.
41. Кам'янець-Подільський у другій половині XVII ст. / В. С. Степанков // Сполохи козацької звитяги: нариси / Ю. А. Мицик, В. С. Степанков, І. С. Стороженко. – Дніпропетровськ : Січ, 1991. – С. 173-200.
42. Богдан Хмельницький і проблеми державності України / В. С. Степанков // Укр. іст. журн. – 1991. – № 9. – С. 115-126; № 11. – С. 127-139.
43. Гетьман Петро Дорошенко / В. А. Смолій, В. С. Степанков // Укр. іст. журн. – 1992. – № 7-8. – С. 84-102.
44. Петро Дорошенко / В. С. Степанков // Володарі Гетьманської булави. Історичні портрети. – К. : Ворота, 1994. – С. 285-314.

45. Гетьманство Івана Виговського: соціально-політична боротьба і проблема державного будівництва (серпень 1657-вересень 1659 рр.) / В. С. Степанков // Середньовічна Україна : зб. наук. пр. – К. : Наук. думка, 1994. – Вип. 1. – С. 88-108.
46. Боротьба уряду Богдана Хмельницького за об'єднання етнічних земель України у межах національної держави (1648-1657 рр.) / В. С. Степанков // На чолі козацької держави. Деякі аспекти історії Визвольної війни українського народу середини XVII століття : зб. наук. пр. – Рівне, 1994. – Вип. 1. – С. 185-236.
47. Розвідувальна служба Української держави в роки Хмельниччини (1648-1657) / В. С. Степанков // Доба Богдана Хмельницького (до 400-річчя від дня народження Великого гетьмана) : зб. наук. пр. – К. : Ін-т історії України НАН України, 1995. – С. 40-61.
48. Проблеми становлення монархічної форми правління Богдана Хмельницького (1648-1657 рр.) / В. С. Степанков // Укр. іст. журн., 1995. – № 4. – С. 14-33.
49. Жванецька кампанія Б. Хмельницького: витоки, хід, політичні наслідки (серпень-грудень 1653 року) / В. С. Степанков // Наукові праці іст. ф-ту. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільського держ. пед. ін-т, 1996. – Т. 2. – С. 5-20.
50. Українська революція 1648-1676 рр. у контексті європейського революційного руху XVI – XVII ст.: спроба порівняльного аналізу / В. С. Степанков // Укр. іст. журн. – 1997. – № 1. – С. 3-21.
51. Українська революція і європейський революційний рух XVI – XVII ст.: спільне і відмінне (до проблеми типології) / В. С. Степанков // Наукові праці Кам'янець-Подільського держ. пед. ун-ту, Іст. науки. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. пед. ун-т, 1997. – Т. 1 (3). – С. 32-50.
52. Формування Української держави на початковому етапі Української революції (1648-1650 рр.) / В. С. Степанков // Середньовічна Україна : зб.

- наук. пр. – К. : Ін-т історії України НАН України, 1997. – Вип 2. – С. 146-170.
53. Полководці Війська Запорозького. Історичні портрети / [Брехуненко В., Горобець В., Гуржій О., Мицик Ю., Степанков В. та ін.]. – К. : Видав. Дім «КМ Academiya», 1998. – Кн. 1. – С. 81-120, 177-192, 241-260.
54. Українська національна революція 1648-1676 рр. крізь призму століть / В. А. Смолій, В. С. Степанков // Укр. іст. журн. – 1998. – № 1. – С. 3-24; №2. – С. 3-25; № 3. – С. 3-12.
55. Українська національна революція XVII ст.: причини, типологія, хронологія, хронологічні межі (Дискусійні нотатки) / В. С. Степанков // Національно-визвольна війна українського народу середини XVII століття: політика, ідеологія, військово мистецтво : зб. статей. – К. : Вид-во «Генеза», 1998. – С. 26.
56. Проблеми Української революції XVII століття у висвітленні Михайла Грушевського / В. А. Смолій, В. С. Степанков // Український історик. – Нью-Йорк, 1998. – Рік XXXV. – С. 122-134.
57. Національна революція XVII ст. у висвітленні українських істориків другої половини XIX ст. (Кілька штрихів до з'ясування проблеми) / В. С. Степанков // Осягнення історії : зб. наук. праць на пошану проф. М. Л. Ковальського з нагоди 70-річчя. – Острог; Нью-Йорк, 1999. – С. 480-489.
58. Формування нової концепції української революції XVII ст. (праці В'ячеслава Липинського «Станіслав Михайло Кричевський» та «Україна на переломі 1657-1659») / В. С. Степанков // Україна в Центрально-Східній Європі. Студії з історії XI-XVIII століть. – К. : Ін-т історії України НАНУ, 2000. – С. 272-284.
59. Українська революція XVII ст.: актуальні проблеми дослідження / В. С. Степанков // Українська козацька держава: етапи та шляхи історичного розвитку. – К. : Ін-т історії України НАНУ, 2000. – Вип. 7. – С. 5-14.

60. Універсали та накази Богдана Хмельницького як джерело вивчення функціонування державних органів влади у середині XVII ст. (1648-1657 pp.) / В. С. Степанков // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики [Чис. 5]. Історіографічні дослідження в Україні [Вип. 10]. – К. : Ін-т історії України НАНУ. – Ч. 1. – С. 2-32.
61. Дипломатична служба України та основні принципи її функціонування у роки гетьманування Богдана Хмельницького (1648-1657) / В. С. Степанков // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Іст. науки. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2001. – Т. 6(8). – С. 96-111.
62. Проблеми козацтва та його боротьби за незалежність України у творчості Любомира Винара / В. С. Степанков // Винар Любомир. Козацька Україна. Вибрані праці. – Київ; Львів; Нью-Йорк; Париж, 2003. – С. 15-80.
63. Переяслав 1654 року: витоки, сутність, наслідки / В. С. Степанков // Україна та Росія: проблеми політичних і соціокультурних відносин : зб. наук. праць. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2003. – С. 85-127.
64. 1648 рік: початок Української революції чи «домової війни» в Речі Посполитій? / В. С. Степанков // Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII століття). – К. : Ін-т історії України НАН України, 2003. – Вип. 3. – С. 369-414.
65. Петро Дорошенко / В. С. Степанков // Визначні особистості в історії України. – К., 2004. – Ч. I. – С. 89-114.
66. Уроки державотворення. Актуальні проблеми Української національної революції 1648-1676 років / В. С. Степанков // Війни і міфи, або «Українці-поляки: брати (вороги, сусіди...)» / за ред. Л. Івшиної. – К. : Вид-во АТЗТ «Українська прес-група», 2004. – С. 69-94.
67. Постать Петра Дорошенка у висвітленні істориків / В. С. Степанков // «Істину встановлює суд історії» : зб. на пошану Федора Павловича

- Шевченка: наук. студії. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2004. – С. 418-448.
68. Селянська війна 1648 – першої половини 1652 років: основні події, періодизація, особливості, наслідки / В. С. Степанков // Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.). – К. : Ін-т історії України НАНУ, 2005. – Вип. 5. – С. 263-314.
69. Богдан Великий (до 350-річчя з дня смерті) / В. А. Смолій, В. С. Степанков // Гетьман. – 2007. – № 3-4. – С. 23-36.
70. Зрада королю чи законне право на виступ? (Козацьке повстання першої половини 1648 р. у сприйнятті Війська Запорозького) / В. Степанков // Соціум. Альманах соціальної історії. – К. : Інститут історії України НАН України, 2006. – Вип. 6. – С. 249-256.
71. Богдан Великий (до 350-річчя з дня смерті) / В. Смолій, В. Степанков // Гетьман. – 2007. – № 3-4. – С. 23-36.
72. Утвердження влади Петра Дорошенка у Правобережній гетьманщині (вересень 1665-липень 1666 рр.) / В. Степанков // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський : "Оіюм", 2009. – Т. 19 : На пошану академіка В. А. Смолія. – С. 45-67.
73. Історіографічний образ Української революції XVII століття // В. Смолій, В. Степанков // Історія в школах України. – 2010. – № 4. – С. 34-41.
74. Острозька комісія 1670 року: передумови, хід, наслідки / В. Степанков // Збірник наукових праць на пошану академіка НАН України професора Валерія Смолія. – К. : Інститут історії України НАН України, 2010. – С. 481-512.
75. Переговори Петра Дорошенка з Московією влітку – восени 1673 р. та їх наслідки / В. Степанков // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2010. – Т. 20 : На пошану професора І. В. Рибачка. – С. 141-158.

76. Кооперація національної історичної пам'яті, або що передбачає проект нової концепції викладання історії України в школі / В. Степанков // Мандрівець. – 2011. – № 3 (93). – С. 4-12.
77. Внутрішня і зовнішня політика Петра Порошенка весною 1671 року / В. Степанков // Actes tesfantibus. Ювілейний збірник на пошану Леонтія Войтовича : збірник наукових праць. – Львів, 2011. – Вип. 20. – С. 631-645.
78. Особистість у вимірі епохи / В. Степанков // Анатолій Олексійович Копилов. Дослідження. Спогади. Документи. Бібліографія. – Кам'янець-Подільський : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2011. – С. 530.
79. Життєвий і творчий шлях Олександра Михайловича Завальнюка / В. Степанков, О. Комарніцький // Досліджуючи духовні скарби України. До 60-річчя від дня народження, 35-річчя науково-педагогічної діяльності професора О. М. Завальнюка. – Кам'янець-Подільський : “Аксиома”, 2011. – С. 8-36.
80. Село козацької України в добу революції XVII ст. : суперечливі процеси формування нової моделі господарювання й співжиття / В. Степанков // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2011. – Т. 21 : На пошану професора О. М. Завальнюка. – С. 107-148.
81. Олександр Борисович Головка (кілька штрихів до біографічного портрета) / В. Степанков // Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи : зб. наук. пр. – Кам'янець-Подільський : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2012. – Вип. 3. – С. 6-15.
82. Бучацький договір 1672 року: передумови, перемовини, укладання та наслідки для Правобережної Гетьманщини // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2013. – Вип. 6 : На пошану професора А. Г. Філінюка. – С. 221-238.

83. Ректору Копилову Сергію Анатолійовичу – 50 // Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. пр. – Кам’янець-Подільський : Оіюм, 2013. – Т. 20. – С. 365-376.
84. Подважник історичної науки / В. Степанков // Наукові праці. Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам’янець-Подільський : ПП “Медобори - 2006”, 2014. – Т. 24: На пошану професора В. А. Смолія. – С. 8-26.
85. Українська революція XVII ст.: проблема термінології / В. Степанков // Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам’янець-Подільський : ТОВ “Друкарня Рута”, 2015. – Т. 25 : На пошану професора І. С. Винокура. – С. 443-455.
86. Володимир Прокопович Газін: кілька штрихів до портрета Людини, вченого, педагога (до 80-річчя від дня народження Володимира Прокоповича Газіна) / В. Степанков // [Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи](#) : зб. наук. пр. – Кам’янець-Подільський : К-ПНК імені Івана Огієнка – 2016. – Вип. 5. – С. 7-26.
87. Наш ректор / В. Степанков // Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам’янець-Подільський : ТОВ “Друкарня Рута”, 2016. – Т. 26. : На пошану професора А. О. Копилова. – С. 8-42.
88. Освітньо-українська діяльність професора О. М. Завальнюка (1993-2012 рр.): характерні риси й спроба ціннісного досвіду / В. Степанков, О. Комарніцький // У пошуках історичної правди. До 65-річчя від дня народження і 40-річчя науково-педагогічної діяльності доктора історичних наук, професора академіка Завальнюка Олександра Михайловича. – Кам’янець-Подільський : “Аксіома”, 2016. – С. 7-30.
89. Зборівська колегія українського війська та її наслідки: (травень-серпень 1648) : методичні поради й джерело до вивчення теми / В. С. Степанков,

В. В. Степанков / : зб. наук. пр. – Кам'янець-Подільський : К-ПНК імені Івана Огієнка, 2016. – Вип. 7. – С. 54-100.

III. Про В. С. Степанкова

1. Завальнюк О. М. Валерій Степанович Степанков / О. М. Завальнюк // Кам'янець-Подільський державний університет в особах. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2003. – С. 426-438.
2. Наукова звитяга у щоденному вимірі. До 60-річчя від дня народження та 40-річчя науково-педагогічної діяльності доктора історичних наук, професора, академіка Валерія Степановича Степанкова. – Кам'янець-Подільський : «Абетка-НОВА», 2007. – 255 с.
3. Смолій В. Валерій Степанков: штрихи до портрета вченого / В. А. Смолій // TerraCossacorum:наук : зб. на пошану доктора історичних наук, професора Валерія Степанкова. – К. : Ін-т історії України НАН України, 2007. – С. 7-11.
4. Зачарований українською історією. До 65-річчя від дня народження і 45-річчя науково-педагогічної діяльності доктора історичних наук, професора, академіка УАІН Валерія Степановича Степанкова. – Кам'янець-Подільський : «Аксіома», 2012. – 251 с.
5. Степанков Валерій Степанович // Доктори наук, професори Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Довідково-біографічне видання. – Кам'янець-Подільський : Абетка-Світ, 2013. – С. 384-396.